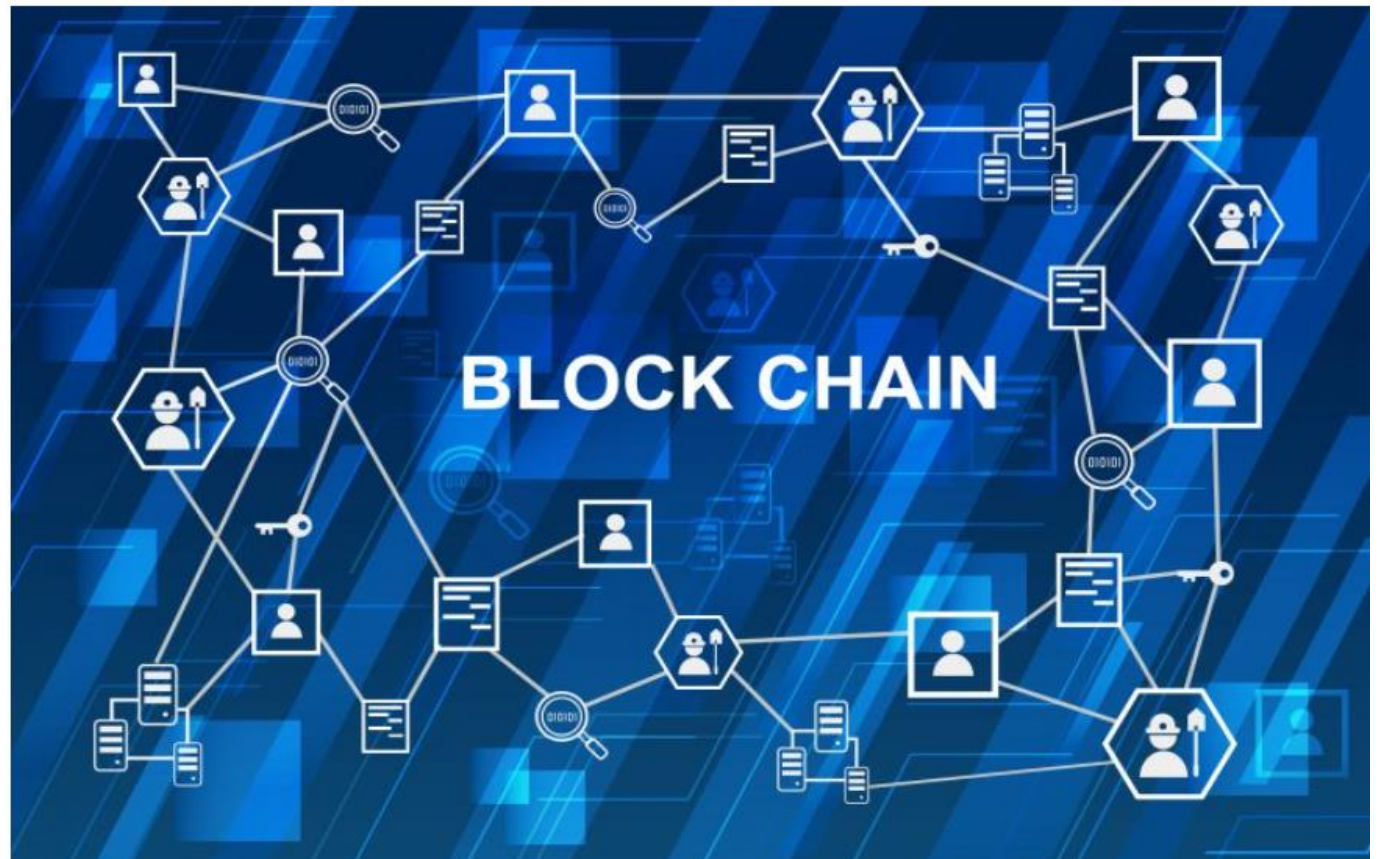

KRİPTO PARALARIN VERGİLENDİRİLMESİ

Fırat DEMİR
Vergi Başmüfettişi

Meltem ÇAKMAK
Vergi Başmüfettişi

Kripto Paraların Vergilendirilmesi

Who is
Satoshi
Nakamoto?

Mevcut Durumda Kripto Paraların Vergilendirilmesi

- Gerçek Kişilerin Elde Ettiği Gelirler Bakımından
- Kurumlar Vergisi Mükellefleri ve Ticari Kazanç Elde Eden Gerçek Kişiler Bakımından
- Kripto Para Platformlarının Elde Ettiği Kazançlar Bakımından
- Madencilerin Elde Ettiği Kazançlar Bakımından
- Veraset ve İntikal Vergisi Yönünden Vergilendirme

1- Gerçek Kişilerin Elde Ettiği Gelirler Bakımından Vergilendirme

Vergi Hukukunun Temel İlkelerinden Kanunilik İlkesi

- **Vergilendirmede kanunilik ilkesi**, bir gelirin vergilendirilmesi için istenilen ve olması gereken bütün kriterlerin belirli olmasına dayanmaktadır.
- Aynı zamanda ekonomist/iktisatçı Adam Smith'in 4 temel vergileme ilkelerinden birisi de belirlilik ilkesidir.
- Belirlilik ilkesine göre, ödenmesi gereken vergilerin dönemi, miktarı mükellefler tarafından önceden bilinebilir olmalıdır.

T.C. ANAYASASI MD. 73/3.

-
- Anayasa'nın "Siyasi Haklar ve Ödevler" başlıklı Dördüncü Bölümünün "Vergi Ödevi" kenar başlıklı 73'üncü maddesi verginin kanuniliği ilkesinin referans aldığı hükümleri içermektedir.
 - Anayasa Md. 73/3 e göre; Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır.
 - Anayasaya göre bir kazancın veya iradın vergilendirilebilmesi için muhakkak kanuni düzenlemenin bulunması gerekmektedir.
 - Başka bir deyişle ile herhangi bir işlemde elde edilen gelirin vergilendirilmesi için kanunlarda bu işlemin vergiye tabi olduğunun açıkça hüküm altına alınmış olması gerekmektedir.

GELİRİN UNSURLARI

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu Md. 2.

Gelire giren kazanç ve iratlar şunlardır:

1. Ticarî kazançlar,
2. Ziraî kazançlar,
3. Ücretler,
4. Serbest meslek kazançları,
5. Gayrimenkul sermaye iratları,
6. Menkul sermaye iratları,
7. Diğer kazanç ve iratlar.

GELİRİN UNSURLARI

-
- GVK Md. 2'de yazılı 7 gelir unsurunun herhangi birine dahil olmayan kazanç veya iratlar Anayasanın 73/3 üncü maddesi gereği gelir vergisinin konusuna girmeyecektir. Yani elde edilen kazançtan vergi alınamayacaktır.
 - Kripto paraların vergi kanunlarında tanımı yapılmadığından dolayı mevcut durumda kripto paralardan elde edilen gelirler GVK'da yazılı 7 gelir unsuruna dahil edilememektedir.
 - Bu itibarla da gerçek kişiler tarafından kripto paralardan elde edilen gelirler üzerinden mevcut yasal mevzuat gereği vergi alınamayacaktır.

2- Kurumlar Vergisi Mükellefleri ve Ticari Kazanç Elde Eden Gerçek Kişiler Bakımından

-
- GVK'ya göre, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır (GVK Md 37/1).
 - GVK Md. 38 e göre, Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:

1. İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;
2. İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.

Ticari kazancın bu suretle tesbit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulur.

- GVK Md. 39 a göre, İşletme hesabı esasına göre ticari kazanç, bir hesap dönemi içinde elde edilen hasılat ile giderler arasındaki müspet farktır.

Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulur.

Kripto Paraların Dikkate Alınacağı Aktif Hesap

10. HAZIR DEĞERLER (DÖNEN VARLIKLAR)

Bu grup, nakit olarak elde veya bankada bulunan varlıklar ile istenildiği zaman değer kaybına uğramadan paraya çevirme imkânı bulunan varlıkları (Menkul kıymetler hariç) kapsar.

108. DİĞER HAZIR DEĞERLER

Nitelikleri itibarıyla hazır değer sayılan pullar, vadesi gelmiş kuponlar, tahsil edilecek banka ve posta havaleleri (yoldaki paralar gibi) değerleri kapsar.

26. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (DURAN VARLIKLAR)

Herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan ve işletmenin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği aktifleştirilen giderler ile belli koşullar altında hukuken himaye gören haklar ve şerefiyelerin izlendiği hesap grubudur.

267. DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

Yukarıda sayılanların dışında kalan diğer maddi olmayan duran varlık kalemlerinin izlendiği hesaptır.

..... İşletmesinin .. / . / Tarihli Bilançosu			
AKTİF		PASİF	
Dönen Varlıklar	xxx	K.V.Yabancı Kaynaklar	xxx
Hazır Değerler		Mali Borçlar	
Menkul Kıymetler		Ticari Borçlar	
Ticari Alacaklar		Ödenecek Vergi ve Yüküml.	
Stoklar		Borç ve Gider Karşılıkları	
Diğer Dönen Varlıklar		U.V.Yabancı Kaynaklar	xxx
Duran Varlıklar	xxx	Mali Borçlar	
Mali Duran Varlıklar		Özkaynaklar	xxx
Maddi Duran Varlıklar		Ödenmiş Sermaye	xxx
Birikmiş Amortismanlar(-)		Sermaye Yedekleri	
		Dönem Net Kârı	
Aktif (Varlıklar)Toplamı	xxxx	Pasif (Kaynaklar)Toplamı	xxxx

➤ Ticari kazanç elde eden gerçek kişiler ile kurumlar vergisi mükelleflerin sahip oldukları kripto paralardan elde ettikleri gelir ticari kazancın bir unsuru olarak matraha ilave edilecektir.

➤ Tek düzen hesap planında kripto paralar kolayca paraya çevrilebilmesi bakımından likit varlıklar olması hasebiyle bilançonun aktifinde «Dönen Varlıklar» kısmında «108-Diğer Hazır Değerler» Hesabında yer alması daha uygun olacaktır.

➤ Değerleme hükümleri açısından ise kripto paraların vergi kanunlarında tanımı bulunmaması durumu göze alındığında VUK'un «Özel Haller» başlıklı 289'uncu maddesinde yazılı usullere göre değerlendirilmesi yerinde olacaktır.

VUK MD. 289.

-
- Madde 289- Bu bölümde yazılı olmayan veyahut yazılı olup da kendi ölçüleriyle değerlendirilmesine imkan bulunamayan iktisadi kıymetlerden bina ve arazi vergi değerleriyle, diğerleri, varsa borsa rayici, yoksa mukayyet değerleri, o da yoksa emsal bedeliyle değerlendirilir.
 - Kripto paraların nasıl değerlendirileceğine ilişkin borsa rayici bulunmadığından dolayı aktif hesaplara alınan kripto paralar kurumlar vergisi mükellefleri ile bilanço esasına tabi ticari kazanç sahipleri tarafından dönem sonlarında mukayyet değerleri ile değerlendirileceklerdir.

3-Kripto Para Platformları

BtcTurk | Kripto

Basit Al-Sat Gelişmiş Al-Sat

Yatır Çek Hesap Güvenlik

Giriş Yap

Başlayın

Güvenli bir giriş için:
**Kolayca
Satoshi Dönüştür**

Hemen İncele

Hemen İndir

BINANCE TR

Piyasalar

Al-Sat

Yatırma/Çekme

Kolay Al/Sat

Dönüştür

Biriktiler (Staking)

Airdrop

Destek

Giriş Yap

Hesap Oluştur

Küresel Ölçekte Yerli Kripto Varlık Platformu

E-Posta

Hemen kayıt ol!

Binance TR Uygulamasını İndirin

Telegram TR Topluluğu'na katılın

GetirFinans ile Ücretsiz 7/24 Türk Lirası Y... 11-25 | Daha Fazla >

BTC

Bitcoin

₺2,987,075

0.18%

ETH

Ethereum

₺86,741

0.48%

BNB

₺27,331

-0.73%

SOL

Solana

₺3,740.1

0.34%

USD

TetherUS

₺43.8

0.18%

3-Kripto Para Platformları

➤ Türkiye’de aktif olarak faaliyette bulunan kripto para platformlarının bir kısmı aşağıdaki gibidir;
(Kaynak: <https://spk.gov.tr/kurumlar/kripto-varlik-hizmet-saglayicilar/faaliyette-bulunanlar-listesi>)

Güncel Ünvan	Eski Ünvan (Varsa)
Akbank TAŞ (Saklama Başvurusu)	Akbank TAŞ
Arbitex Kripto Varlık Alım Satım Platformu AŞ	Arbitex Finansal Teknolojileri AŞ
Binance Turkey Kripto Varlık Alım Satım Platformu AŞ	BN Teknoloji AŞ
Bitexen Kripto Varlık Alım Satım Platformu AŞ	Bitexen Teknoloji AŞ
Bitlo Kripto Varlık Alım Satım Platformu AŞ	Bitlo Teknoloji AŞ
Btcturk Kripto Varlık Alım Satım Platformu AŞ	Elptik Yazılım Ticaret AŞ
Bybit Kripto Varlık Alım Satım Platformu AŞ	Narkasa Yazılım Ticaret AŞ
Citypay Kripto Varlık Alım Satım Platformu AŞ	Citypay Bilgisayar Teknolojileri Ticaret AŞ
Garanti BBVA Kripto Varlık Alım Satım Platformu AŞ	Garanti BBVA Dijital Varlıklar AŞ
Gate Kripto Varlık Alım Satım Platformu AŞ	Gate Teknoloji AŞ
GMS Global Kripto Varlık Alım Satım Platformu AŞ	GMS Global Teknoloji AŞ
Goart Kripto Varlık Alım Satım Platformu AŞ	Goart Teknoloji AŞ
Gümüş Global Kripto Varlık Alım Satım Platformu AŞ	Gümüş Global Teknoloji AŞ
Kucoin TR Kripto Varlık Alım Satım Platformu AŞ	Kuturk Bilişim ve Teknoloji AŞ
OKX TR Kripto Varlık Alım Satım Platformu AŞ	OKX Teknoloji AŞ
Paribu Kripto Varlık Alım Satım Platformu AŞ	Paribu Teknoloji AŞ

3- Kripto Para Platformlarının Elde Ettiği Kazançlar Bakımından

-
- KRİPTO PARA PLATFORMLARI: 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre, platform: **Kripto varlık alım satım, ilk satış ya da dağıtım, takas, transfer, bunların gerektirdiği saklama ve belirlenebilecek diğer işlemlerin bir veya daha fazlasının gerçekleştirildiği kuruluşları** ifade etmektedir (SPK Md. 3/1-dd).
 - Kripto para kuruluşları SPK'ya göre anonim şirket statüsünde kurulması gerektiğinden dolayı, bu kuruluşlar kurumlar vergisi mükellefleridir.
 - Platformların elde ettikleri kazançlarının büyük çoğunluğu başka bir ifade ile tamamına yakını aracılık hizmetlerine ilişkin elde ettikleri komisyon gelirleridir.
 - Bu komisyon gelirleri aynı zamanda KDV Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca KDV'ye tabidir.

4-KRIPTO PARA MADENCİLİĞİ

4- Madencilerin Elde Ettiği Kazançlar Bakımından

- Blokzincir ağı üzerinden girilen kripto para alım satım veya transfer talepleri sonucunda her bir blokta toplanan bilgi ve/veya işlemlerin doğrulanması ve onaylanması işlemini gerçekleştiren madencilere bu işlemler karşılığında ödül olarak kripto para verilmektedir.
- Madencilik için şahsi, mesleki ve ilmi bilginin ön planda olması gerekmemektedir.
- Kripto para madenciliği faaliyetinin gerçekleştirilmesi için teknik ve donanımsal olarak güçlü işlemcilerle sahip bilgisayarlara ihtiyaç vardır.
- Aynı zamanda bu bilgisayar ve donanımlarının çalışması, depolanması, muhafazası ve güvelliğinin sağlanması için geniş kapalı alanlar ile yine cihazların yeterli düzeyde çalışabilmesi için internet ağı ve elektrik enerjisi de gereklidir.
- Bunlara ilave olarak bilgisayar ve internet ile dijital teknoloji hakkında yeterli düzeyde teknik bilginde kullanıcılar tarafından biliniyor olması şarttır.

-
- Yani bir madencilik faaliyeti için emek ile sermayenin birlikte varlığı aranmakta fakat bu birlikteliğin önemli tarafını ve olmazsa olmazını sermaye yoğun taraf oluşturmaktadır.
 - Bu açıklamalardan yola çıkarak GVK'nın ticari kazanç ile ilgili aradığı özelliklerin madencilik faaliyetini de kapsadığını söylemek yerinde olacaktır. Bu kapsamda madencilerin yapmış oldukları faaliyetler sonucunda elde ettikleri kazançlar GVK'nın ticari kazanç hükümleri kapsamında vergilendirilmelidir.
 - Madencilik faaliyetinde ticari kazanç için geçerli olan **tahakkuk esası ve maliyet esası ilkeleri** geçerlidir.
 - Bu bakımdan madencilik için yapılan harcamalar maliyet olarak kabul edilecek, **elde edilen tokenlerin satışı sırasında ise vergiyi doğuran olay gerçekleşecektir**. Tokenlerin satışı sonucunda elde edilen hasılat ile maliyet arasındaki fark madencinin vergi matrahını oluşturacaktır.

5- Veraset ve İntikal Vergisi Bakımından Değerlendirme

- VİVK'nın konusunu, Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde bulunan şahıslara ait mallar ile Türkiye'de bulunan **malların** veraset yoluyla veya herhangi bir suretle olursa olsun ivazsız bir şekilde bir şahıstan diğer şahsa intikali oluşturmaktadır (VİVK, Md. 1/1.).
- Verginin konusunu teşkil eden “**mallar**”dan kasıt, **mülkiyete konu olabilen menkul ve gayrimenkul şeylerle mameleke girebilen benzer bütün haklar ve alacaklardır** (VİVK, Md. 1/1-(c)).
- Konuya ilişkin Edirne Vergi Dairesi Başkanlığınca verilen bir özelgede Bitcoin'den «Bitcoin Varlığı» olarak ifade edilmiş ve Bitcoin'in tanımı yapılmamıştır.
- *Bitcoin varlığının toplam değerinin mirasçılar tarafından **veraset ve intikal vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi ve tahakkuk edecek verginin** ödenmesi halinde ilişik kesme belgesinin verilmesi gerekmekte olup mirasçılarca beyanname verilmemesi durumunda ise daha sonra ödenecek vergiye mahsuben ... A.Ş. tarafından (yüzde beş) %5 oranında tevkifat yapıldıktan sonra kalan miktarın mirasçılara ödenmesi mümkün bulunmaktadır.*

➤ VİVK ile VUK'ta kripto paraların nasıl değeri olacağı konusunda açık bir hüküm bulunmamaktadır.

➤ Önceki slaytta yer verilen özelgede Bitcoin değeri için, yani verginin matrahına ilişkin, “... no.lu hesabında 0,02 TL ile 0.40420899 adet Bitcoin bulunduğu, murisin hesabında bulunan söz konusu Bitcoin varlığının ölüm tarihi itibarıyla toplam değerinin 20.540,30 TL olduğu ... muris ...'ya ait ...A.Ş. hesabında bulunan Bitcoin varlığının toplam değerinin mirasçılar tarafından veraset ve intikal vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi ve tahakkuk edecek verginin ödenmesi halinde ilişik kesme belgesinin verilmesi gerekmekte...” şeklinde açıklama yapılarak **verginin matrahı için ölüm tarihi itibarıyla toplam Bitcoin değeri dikkate alınmış** fakat bu Bitcoin değerinin nasıl hesaplandığı ya da hesaplanacağına ilişkin bilgi verilmemiştir.

İvazsız İntikaller:

- İntikal vergisinin konusu, herhangi bir suretle olursa olsun Kanun'da yazılı malların ivazsız bir tarzda bir şahıstan diğer şahsa intikalidir. İvazsız intikalin kanuni tanımı ise, hibe yoluyla veya herhangi bir tarzda olan ivazsız iktisapları kapsamaktadır (VİVK, Md. 2/1(d)).
- Öte yandan VİVK'nun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre, ivazsız suretle vaki intikallerin **66.935** -TL si intikal vergisinden istisna olacak bunu aşan kısım ise vergiye konu edilecektir. Bu bağlamda 2026 yılı içerisinde kripto paralardan değeri **66.935** -TL'yi aşanlar vergiden istisna kılınacak bu rakamı aşan kısımlar ise intikal vergisine konu edilecektir.

Yararlanılan Kaynaklar

- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu
- 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu
- 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu
- 5520 Sayılı Vergi Usul Kanunu
- 7338 Sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu
- Edirne Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından verilen 23.09.2020 tarihli ve E.33826 sayılı Özelge
- Fırat Demir, «Kripto Paralardan Elde Edilen Gelirlerin Vergilendirilmesi», Filiz Kitabevi, 1. Baskı, İstanbul. 2024.
- Çağatay Yüce, «Kripto Varlıkların Vergilendirilmesi (Diğer Ülke Uygulamaları Ve Türkiye İçin Öneriler)», **Vergi Dünyası Dergisi**, Sayı 494, Ekim 2022, s. 106-122.
- <https://cryptonews.com/tr/news/abdden-rus-bitcoin-madenciligi-sirketi-bitrivera-yaptirim/>
- <https://finst.com/en/learn/articles/who-is-satoshi-nakamoto>
- <https://sarkac.org/2018/01/bilisim-devrimi-isiginda-kripto-para-2-mehmet-inhan/>

DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİZ.